

PLEKKEN VAN HERINNERING

Ruim 75 jaar geleden werd Midden-Groningen bevrijd uit de Tweede Wereldoorlog. Verspreid door de regio vind je nog veel bijzondere plekken die herinneren aan de oorlog en de bevrijding.

Stolpersteinen

Er zijn in WO II duizenden mensen omgekomen, in concentratiekampen omgebracht of neergeschoten tijdens razzia's of stakingen. Met 'Stolpersteine' worden deze mensen herdacht. Het zijn metalen gedenkstenen die worden neergelegd tussen de trottoirtegels voor bijvoorbeeld het huis waar iemand gewoond heeft. Vooral in Muntendam en Noordbroek vind je er veel.

Neergestort vliegtuig

Op 11 december 1943 werden de inwoners van Harkstede flink opgeschrikt: vlak buiten het dorp stortte een Amerikaans vliegtuig neer, na beschietingen door de Duitsers. Eén van de bemanningsleden was sergeant James Clifton King jr: "We moesten eruit springen met een parachute en kwamen samen met het vliegtuig neer achter de kerk." Op de plek waar het gebeurde ligt nu de Pilotenweg.

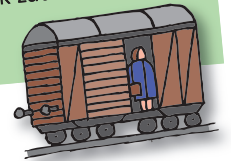
Monumenten

In bijna ieder dorp staat wel een monument of standbeeld die de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend houdt. Er staan vaak namen op van mensen uit de buurt die zijn omgekomen. Welke monumenten zitten er bij jou in de buurt? En waarom is dit belangrijk, denk jij?

Straatnamen

Na de oorlog zijn meerdere straten vernoemd naar omgekomen verzetshelden. Een voorbeeld was Jan Sangers in Hoogezand. Hij hield zich bezig met het verspreiden van illegale lectuur en voorzag onderduikers van geld en valse papieren. Zo zijn er nog veel meer straten, zoek ze maar eens op.

Schuilkelder Muntendam

Tweeënhalf jaar schuilen voor de oorlog op 15 m²: kun jij je het voorstellen? Het Joodse echtpaar Comprecht Ekstein en Rosetta Lezer deed het, in een schuilkelder in Muntendam. Met hulp van vier dappere mannen uit het dorp kwamen zij deze spannende tijd goed door. Ze lazen veel boeken, werkten mee aan de verzetskrantjes, en Comprecht maakte tegeltjes die hij beschilderde met spreuken.

Inundatie

Om de Canadezen die Groningen wilden bevrijden tegen te houden lieten de Duitsers in september 1944 een groot deel van het gebied tussen Delfzijl en de stad Groningen onder water zetten. Vanaf Harkstede tot en met Tjuchem stond alles blank. Veel mensen moesten vluchten naar een ander huis. In de winter van 1944 ging het hard vriezen en was het één grote ijsvlakte.

Joodse begraafplaats

In Midden-Groningen vind je twee Joodse begraafplaatsen, de ene in Kolham en de andere even buiten Zuidbroek. Er staan typisch Joodse namen op de graven zoals Sara, Mozes en Salomon, en achternamen als Levie, Cohen en Israëls. Je mag een Joodse begraafplaats bezoeken, maar wel met respect en niet op zaterdag, want dat is de sjabbat (Joodse rustdag).

De Bevrijding

Van 13 t/m 29 april 1945 werd Midden-Groningen bevrijd. De Duitsers blazen veel bruggen op, maar inwoners maken zelf nieuwe bruggen van allerlei materialen zodat de bevrijders verder kunnen. Via Westerbroek, Kropswolde en Zuidbroek trekken Canadese brigades en Poolse troepen richting het Schildmeer en Siddeburen. Daar wordt nog een aantal dagen hevig gevochten.

Musea

In een paar musea in Midden-Groningen kun je bijzondere spullen bekijken uit de oorlog. In bijvoorbeeld Museum 40-45 in Kolham vind je uniformen, munitie, bonnenboekjes en kranten en ook de propeller van het neergestorte vliegtuig bij Harkstede: een topstuk in het museum!

Spoorlijn

Van 1942 tot 1944 reed iedere week de 'Jodentrein' langs de stations van Hoogezand en Zuidbroek. In deze treinen zaten Joden, Sinti, Roma en verzetsstrijders die vanaf kamp Westerbork naar de kampen in Duitsland werden gebracht. Ze kwamen nooit meer terug. Ook Anne Frank zat in één van deze treinen.

Kijk voor alle verhalen en een uitgebreide kaart op www.ontdekmiddengroningen.nl/plekkenvanherinnering.